

Documentnaam: Anti-pest protocol

Documentnummer: 20201112

Gezien en ondertekend voor akkoord door voorzitter Medezeggenschapsraad

Datum: _____

Voorzitter: _____
Mevr. D. Migchels

Mariastraat 31
5738 AH Mariahout

Contactgegevens

Telefoon :0499-425115

E: directiebernadette@eenbes.nl

W: www.bernadetteMariahout.nl

Anti-pest protocol

Gedragsprotocol bij (on)gewenst gedrag

Eenbes Brede School

Bernadette

Versie 2020-11-12

1. Inleiding

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich thuis voelen in onze school. Veiligheid is de basis zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij streven naar een prettige en open sfeer waarin we elkaar steunen en wederzijds respect tonen. Wanneer wij prettig met elkaar omgaan, kan iedereen met plezier naar school. Hiervoor is samenwerking nodig tussen leerkrachten, ouders en kinderen. Dit werkt preventief t.a.v. pestgedrag in en om de school. Wij maken regels en afspraken met elkaar. Wanneer er zich ongewenste situaties voordoen, kunnen wij elkaar hierop aanspreken.

De missie van basisschool Bernadette is;

“We helpen jou om je te ontwikkelen tot een eigen persoonlijkheid die met kennis, vaardigheden en eigen mening een bijdrage kan leveren aan de huidige en toekomstige maatschappij.”

De kernwaarden van de Bernadetteschool zijn ontwikkeling, samen, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en vertrouwen.

Voor meer informatie verwijzen we u naar ons visie document. Dit is o.a. te vinden op de website en ligt ter inzage bij de directie.

2. Wat doen wij op de Bernadetteschool?

Op school werken wij met Sociaal Sterke Groep. Sociaal Sterke Groep is een traject van Groepsdynamisch Onderwijs (GDO). Deze aanpak bestaat uit 2 onderdelen nl. socialisering (het voorkomen van ruzies) en conflicthantering (het omgaan met ruzies). Daarnaast starten we elk schooljaar met de Gouden Weken, een periode van 4 weken, waarin wij met de kinderen extra aandacht schenken aan o.a. de schoolregels, afspraken binnen de groep en kennismaken. Na de carnavalsvakantie worden de Gouden Weken herhaald de zgn. Zilveren Weken. Elke leerkracht gebruikt de kalender J.O.E.P. (pedagogisch klimaat kalender) in zijn groep. Dit is een eeuwigdurende kalender als hulp in de klas om een warm pedagogisch klassenklimaat te realiseren. Per dag wordt een tip beschreven die je kunt toepassen mits dit past binnen jouw groep. Elke 4 weken vullen alle kinderen een individuele OK-thermometer in waardoor wij het veiligheidsgevoel van de kinderen kunnen meten. Naar aanleiding van deze gegevens kan de leerkracht in gesprek gaan met het kind.

In de groepen 3 t/m 8 wordt 2x per jaar een sociogram afgenomen nl. in november en in maart. In de groepen 5 t/m 8 wordt ook 2x per jaar Kijk ingevuld door de leerlingen en de leerkrachten.

Op school hebben we een aantal schoolregels opgesteld:

1. Ik ben ik, jij bent jij, iedereen hoort erbij
2. Zuinig zijn wij op spullen van school, jou en mij.
3. Rennen doe je op het schoolplein, binnen moet het rustig zijn.
4. Ruzie maken geeft verdriet, help elkaar als je iets ziet.

3. Sociaal Sterke Groep

Er zijn drie hoofdregels binnen de aanpak Sociaal Sterke Groep:

- WIJ GAAN CORRECT MET ELKAAR OM: Het kunnen toepassen van de afgesproken regels noemen we correcte omgang.
  - WIJ GAAN PRETTIG MET ELKAAR OM: We hebben respect voor elkaar.
  - IK VERBETER DE ONGANG MET ELKAAR: We verwachten van elk kind dat het een actieve bijdrage levert aan het verbeteren en in stand houden van de prettige omgang met elkaar.
- Elk schooljaar start de leerkracht met het herhalen van deze 3 hoofdregels in koppeling met onze schoolregels.
  - Wekelijks vindt er in elke klas een sociokring plaats. Dit gebeurt binnen de hele school op een vast moment. De sociokring heeft vaste routines die ook in elke groep worden gehanteerd zoals het bespreken van het verbeterpunt en een nieuw verbeterpunt kiezen, een complimentenronde en afsluiten met een yell. De kinderen hebben zelf een belangrijk aandeel wat betreft het verbeterpunt. Immers zij mogen zelf verbeterpunten inbrengen. Het nieuwe verbeterpunt wordt positief geformuleerd en genoteerd op het verbeterbord.
  - Zowel de hoofdregels als het verbeterbord met daarop het verbeterpunt hebben een centrale plek in de klas. Gedurende de week wordt er aandacht besteed aan dit verbeterpunt.
  - De gouden doos heeft ook een centrale plek in de klas. Hierin komen alle behaalde verbeterpunten. Deze worden in het begin van de sociokring benoemd.
  - We sluiten elke schooldag af met een cijfer op de groepsthermometer. Het cijfer wordt genoteerd op een weekoverzicht en aan het einde van de week naar de directie gebracht.
  - Sociobord: Hierop wordt aangegeven welke kinderen met elkaar gespeeld hebben tijdens de pauzes zodat de kinderen zelf meer inzicht krijgen in hun spelgedrag.
  - In de pauzes gebruiken we de effectieve conflicthantering. Ruzies worden opgelost via een vast stappenplan met 7 regels en worden genoteerd in het logboekje. Dit logboekje is een hulpboekje.

De 7 regels bij correcte omgang:

1. Zelf oplossen: Kinderen proberen eerst de ruzie zelf op te lossen
2. Hulp invoeren: Lukt dit niet dan roept een van de kinderen de hulp in van de leerkracht.
3. Verplichte meldregel: Een kind dat geschopt, geslagen, geduwd of gespuugd wordt, is verplicht dit te melden.
4. Haalregel: Een kind dat zich meldt bij de leerkracht met een klacht over een ander kind, moet dit kind gaan halen.
5. Je moet komen regel: Een kind dat door een kind gevraagd wordt om te komen, moet ook komen.
6. Ruzie klein houden: De twee kinderen die ruzie hebben, praten rustig met elkaar zonder andere kinderen.
7. We praten met elkaar: Met behulp van het driehoeksgesprek praten we met elkaar. Het kind wat in de fout is gegaan, gaat op de time-outplek staan. De surveillant bepaalt wanneer het kind weer verder mag gaan spelen.

Logboekje Sociaal Sterke Groep

Het logboekje is een hulpmiddel om te zien welke kinderen regelmatig betrokken zijn bij ruzies. Tevens een hulpmiddel voor de conflictbegeleiders om te ontdekken of er een patroon is in het gedrag van een kind. Als een kind meer dan 3x binnen een maand in het logboekje staat, wordt er door de conflictbegeleider een gesprek gevoerd met het kind. Op onze school zijn twee conflictbegeleiders. De conflictbegeleider maakt tijdens het gesprek afspraken met het kind en zorgt ervoor dat de betrokken leerkracht op de hoogte is. Indien nodig worden de desbetreffende ouders op de hoogte gebracht. De bedoeling is dat de afspraken het kind gaat helpen om zijn gedrag te verbeteren. Mocht dit niet lukken dan wordt er in samenwerking met de leerkracht en ev. de ouders bekeken welke vervolgstappen hierbij nodig zijn om het kind zo goed mogelijk te begeleiden.

Individuele thermometer Sociaal Sterke Groep

We gebruiken de individuele thermometer van Sociaal Sterke Groep. Om de 4 weken vullen de kinderen van groep 1 t/m 8 de individuele thermometer in. Het doel van deze thermometer is dat kinderen zelf de mate van welzijn meten. Dit kan aanleiding geven voor de leerkracht om met kinderen in gesprek te gaan. Is een score van een vraag in het grijze gebied, dan komt de leerkracht altijd in actie en praat met het betreffende kind. Mocht vraag 4 en/of 5 met nee beantwoord zijn dan gaat de leerkracht hierover in gesprek. Scores in het grijze gebied worden door de leerkracht genoteerd en bewaard. Tijdens iedere groepsbespreking met de ib-er wordt deze registratie van de individuele thermometer besproken.

De thermometer gaat over:

- De wij-thermometer; de kinderen in mijn groep gaan prettig met elkaar om.
- De ik-thermometer; ik voel me prettig in mijn groep.
- De juf of meester thermometer; ik heb een fijne juf of meester
- Er is een kind in de groep dat vaak onaardig is tegen mij; ja/nee
- Er is een kind op school dat vaak onaardig is tegen mij; ja/nee.

4.Ouders

Wij vinden het belangrijk dat onze ouders op de hoogte zijn van wat wij doen op school. Daarom krijgt elke ouder die zijn/haar kind aanmeldt op school het informatieboekje “ Sociaal Sterke Groep, informatieboekje voor ouders over sociale veiligheid.” Hierin staat beschreven wat de aanpak van Sociaal Sterke Groep inhoudt.

5.Ongewenst gedrag

We leggen in ons onderwijs de focus op gewenst gedrag. Dit betekent dat we naar de leerlingen vooral willen benoemen wat wel mag. Toch komt er in een lerende omgeving ook ongewenst gedrag voor. Om duidelijkheid te krijgen wat het verschil is, worden hieronder de begrippen plagen en pesten beschreven.

Plagen

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag ontstaat uit een onschuldige sfeer. Het gaat erom dat het gedrag door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is bij plagen zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt. Het kan voorkomen dat kinderen iets doen dat onaardig overkomt zonder de intentie te hebben werkelijk onaardig te zijn. Een kind kan tegen een ander aanbotsen, iets op een onaardige toon zeggen, een blik hebben die onvriendelijk overkomt, iets van een ander kapot maken. Dit soort zaken kunnen door een kind dat zich niet veilig voelt, opgevat worden als pestgedrag. Omdat hierin de bedoeling niet is een ander moedwillig te kwetsen, spreken we hier niet over pesten.

Pesten

Pesten heeft een bedreigend en systematisch karakter. Pesten gebeurt moedwillig en heeft een vervelende bedoeling. We spreken van pesten als het regelmatig gebeurt. De veiligheid van de omgeving en van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd onvriendelijk en heeft een achtergrond van macht door intimidatie. Pesten komt in verschillende vormen voor.

Verbaal:

- Vernederen: “Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen”.
- Schelden: “ Viespeuk, etterbak, mietje” enz.
- Dreigen: “Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je.”
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz)
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren.

Fysiek:

- Trekken en duwen of spugen.
- Schoppen of laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achtervolgen of opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten.
- Dwingen om bezit af te geven.
- Dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.
- Meidenvenijn.

Isolatie:

- Steun zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind
- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind wordt uitgesloten.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Zich afwenden van een kind; neerbuigend kijken.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Mocht er dus duidelijk sprake zijn van ongewenst gedrag dan gaan we met onderstaand stappenplan aan de slag.

De gesprekken die gevoerd worden n.a.v dit stappenplan worden genoteerd in Parnassys.

Stappenplan

Stap 1 Vermoeden	De leerkracht vermoedt een ernstige vorm van grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling (fysiek, psychisch en/of seksueel) op basis van: • eigen waarnemingen • melding door het slachtoffer zelf • melding door andere leerling(en) • melding door collega('s) • melding door ouder(s) van het slachtoffer • melding door andere ouder(s) • melding door andere volwassene(n)
Stap 2 Delen van de zorg	De leerkracht bespreekt het vermoeden met: a. de Interne Begeleider en met de intern vertrouwenspersoon b. de leerkracht(en) van de betrokken kinderen c. de directie

	Er wordt afgesproken welke gesprekken gaan plaatsvinden, in welke volgorde en door wie (zie hierna). Er wordt indien nodig contact opgenomen met de externe vertrouwenspersoon voor advies. Veilig Thuis of het scenarioteam wordt geïnformeerd.
Stap 3 Gesprek met de ouders van de betrokken kinderen	Er vindt op zeer korte termijn een gesprek plaats met de ouders van de betrokken kinderen door één of twee van de volgende personen: - degene(n) die met één of meer van de betrokken kinderen hebben gepraat - de eigen leerkracht - de Intern Begeleider - de interne vertrouwenspersoon - de externe vertrouwenspersoon De ouders worden geïnformeerd vanuit de zorg om de kinderen c.q. hun kind. Er wordt gesproken over hulpmogelijkheden, de veiligheid op school en de omgang met de andere betrokken kinderen en hun ouders. Indien mogelijk wordt geprobeerd de betrokken ouders samen om de tafel te krijgen, onder begeleiding.
Stap 4 Gesprek met de betrokken kinderen	Als uit de gesprekken blijkt dat een begeleid gesprek met de betrokken kinderen haalbaar is en dat aan alle partijen voldoende veiligheid wordt geboden, kan zo'n gesprek worden gearrangeerd. Doelstelling: afspraken maken over de toekomstige omgang met elkaar, eventueel aanbieden van excuses. Gesprekspartners: de beide kinderen en voor elk kind een volwassene. Belangrijk: vooraf goed doorpraten met de kinderen afzonderlijk wat ze willen bereiken in het gesprek en hoe ze dat willen bereiken.
Stap 5 Actieplan	Op basis van de verschillende gesprekken wordt een samenhangend actieplan gemaakt. Het betreft met name het garanderen van de veiligheid van de betrokken kinderen, een aanpak voor de groep en de informatie naar andere ouders. Het actieplan wordt: - teruggekoppeld aan de eerdere gesprekspartners (kinderen en volwassenen) - voorgelegd aan het voltallige schoolteam - besproken in de groep(en) van de betrokken leerlingen, voor zover de betrokkenheid van die groep(en) dat nodig maakt - anders, nl. afhankelijk van de aard wordt het Zorgadvies Team betrokken in de begeleiding waarin ook Centrum voor Jeugd en Gezin is vertegenwoordigd (C.J.G.)
Stap 6 Uitvoering	Het actieplan wordt uitgevoerd, met steeds terugkoppeling en evaluatie naar de betrokkenen, zowel kinderen als volwassenen.
Stap 7 Afsluiting	Op basis van het actieplan en/of zodra de situatie dat toestaat, wordt het actieplan afgesloten, met instemming van de betrokkenen. Doelstelling: beëindigen van de speciale situatie, met name als daar strafmaatregelen aan gekoppeld zijn.
Stap 8 Observatie en preventie	De leerkrachten blijven alert op mogelijke grensoverschrijdende situaties, bij deze leerlingen en andere leerlingen op school. Er worden preventieve activiteiten uitgevoerd en bij daadwerkelijk grensoverschrijdend gedrag wordt snel ingegrepen.

Registreren van incidenten

Incidenten als graadmeter voor veiligheid

Leerlingen en personeel een veilige omgeving bieden vraagt echter om meer dan alleen papieren plannen en protocollen. Beleid vraagt om een proactieve houding, om een constante vinger aan de pols. Als de school weet wat er speelt, kunnen knelpunten worden gesignaleerd en kan het beleid daarop worden aangepast.

Een belangrijk instrument om het gevoerde veiligheidsbeleid te monitoren, is het registreren van incidenten. De aard en omvang van de incidenten is een belangrijke graadmeter van de veiligheid binnen de school. Meten is weten. En met die wetenschap kan het gevoerde veiligheidsbeleid worden getoetst op effectiviteit en waar nodig worden bijgesteld.

Om incidentenregistratie tot een succes te maken, moeten wij onder meer zorgen voor:

- goede communicatie,
- centrale registratie en analyse van de gegevens.

Goede communicatie - Een incidentenregistratiesysteem heeft pas zin als er ook daadwerkelijk incidenten gemeld worden. Goede communicatie is daarbij van groot belang: de hele schoolbevolking moet weten waar incidenten gemeld kunnen worden, welke incidenten gemeld moeten worden en welke stappen moeten worden doorlopen. De procedure voor het melden van incidenten staat daarom duidelijk vermeld in de schoolgids en op onze website. Onze veiligheidscoördinator brengt jaarlijks de incidentenregistratie onder de aandacht en houdt voeling met de werkvloer.

Centrale registratie - Binnen onze school is onze veiligheidscoördinator verantwoordelijk voor de incidentenregistratie. Bij deze persoon dienen de incidenten gemeld te worden.

Analyse en aanscherpen – De veiligheidscoördinator registreert en analyseert ook de incidenten. De analyse moet leiden tot signaleren van trends en het vertalen daarvan naar beleid. Maatregelen en voorzieningen zijn daarom voorwaarden voor een zinvolle incidentenregistratie. Bijkomend voordeel: de schoolbevolking ziet dat het registreren van incidenten effect heeft.

Registratie - In het kader van het veiligheidsbeleid op onze school maken wij een onderscheid in soorten incidenten waarvoor registratie plaats vindt:

- fysiek geweld dat letsel tot gevolg heeft
- fysiek geweld waarbij wapens gebruikt zijn
- wapenbezit (onderscheiden naar vuur-, steek- en overige wapens)
- seksueel misbruik
- grove pesten
- discriminatie (onder meer naar ras, geslacht en homodiscriminatie)
- bedreigingen
- vernieling of diefstal van goederen
- drugs (onderscheiden naar bezit, gebruik en verkoop)

Registratieformulier voor incidenten:

Soort van incident:	Datum en tijdstip:	Plaats van incident:
Betrokkenen:	Getuigen:	Evt. gebruikte attributen:
1	1	
2	2	
3	3	
4	4	
5	5	
Beschrijving van wat zich heeft afgespeeld:		
Welke personen en / of instanties zijn geïnformeerd:		
1	2	3
Beschrijf evt. vervolgactie:		
Opmerking:		
Ingevuld door:	Functie:	Handtekening: